

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi vuodelta 1981 suoritettavasta työnantajan sosiaaliturvamaksusta ja vakuutetun sairausvakuutusmaksusta.

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.

Esityksessä ehdotetaan työnantajan sosiaaliturvamaksua perittäväksi alkutalvesta 1981 saman suuruisena kuin kuluvan vuoden loppupuolella. Maaliskuun alusta 1981 työnantajalta ei perittäisi lainkaan lapsilisämaksua. Vakuu-

tetun sairausvakuutusmaksua perittäisiin edelleen entisen suuruisena. Myöskään vakuutetun kansaneläkevakuutusmaksuun ei tulisi muutoksia.

PERUSTELUT.

1. Työnantajan sosiaaliturvamaksu.

1.1. Työnantajan lapsilisä- ja sairausvakuutusmaksu.

Työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetun lain 1 §:n 1 momentin (613/78) mukaan työnantajan lapsilisämaksu on 2,25 prosenttia ja työnantajan sairausvakuutusmaksu 1,50 prosenttia työntekijälle suoritettuna ennakoperinnän alaisen palkan määrästä.

Ennen vuonna 1978 aloitettua taloudellista elvytystä työnantajan sairausvakuutusmaksua perittiin sen vakiintuneen tason mukaisena eli 2 prosenttia ennakoperinnän alaisen palkan määrästä. Taloudellisen tilanteen ja työllisyyden parantamiseen tärkeinä toimenpiteinä alennettiin kuitenkin työnantajan sairausvakuutusmaksua sen vakiintuneesta tasosta. Edellisen vuoden tapaan vuonna 1980 maksua perittiin 1,75 prosenttia ennakoperinnän alaisen palkan määrästä (857/79). Maksualennukset ovat kohdistuneet myös työnantajan lapsilisämaksuun. Maksua perittiin helmikuun alusta 1979

lukien 0,50 prosenttia ennakoperinnän alaisen palkan määrästä. Työvoimakustannusten hillitsemistä koskevana toimenpiteenä lapsilisämaksu poistettiin väliaikaisesti kokonaan alkuvuodeksi 1980 (858/79). Sittenmin yhtenä rahanarvon heikkenemistä estävänä toimenpiteenä ehdotettiin valtioneuvoston 23.5.1980 tekemässä periaatepäätöksessä eräiden talous- ja sosiaalipoliittisten kysymysten ratkaisemisesta työnantajilta perittäväksi lapsilisämaksua 0,25 prosenttia palkkasummasta 1.7.1980—28.2.1981 väliseltä ajalta. Vuotta 1980 koskeva työnantajan lapsilisämaksu perittiin vuodelta 1980 suoritettavasta työnantajan lapsilisämaksusta annetulla lailla (497/80).

1.2. Työnantajan kansaneläkemaksu.

Kansaneläkelain 3 §:n 2 momentin (956/72) mukaan työnantajan kansaneläkemaksua peritään hänen liiketoimintansa pääomavaltaisuudesta riippuen joko 4,25, 4,75 tai 5,25 prosenttia työntekijälle suoritettuna ennakoperinnän alaisen palkan määrästä. Viime vuosina

samoin kuin vuonna 1980 kansaneläkemaksua on kuitenkin peritty sanotusta tasosta 0,375 prosenttiyksiköllä korotettuna (857/79).

1.3. Ehdotettava työnantajan sosiaaliturvamaksu.

Sosiaaliturvarahastojen rahoitustilanne on parantunut viime vuosina huomattavasti. Tämä on aiheutunut muun muassa voimakkaan taloudellisen kasvun myötä tuntuvasti nopeutuneesta palkkasumman kasvusta ja parantuneesta työllisyystilanteesta. Taloudellinen kehitys tukee tulonmuodostusta vielä vuonna 1981 ja lisää siten sosiaaliturvarahastojen maksutuloja. Kansaneläkemenojen kasvuvauhti hidastuu vuonna 1981 jonkin verran edellisvuotisesta, koska eläkeuudistuksen jatkovaiheet eivät lisää täysipainoisesti menoja vielä vuonna 1981.

Edellä olevan johdosta ehdotetaan, että työnantajan sairausvakuutusmaksua perittäisiin edellisvuosien tapaan 0,25 prosenttiyksiköllä alennettuna sen vakiintuneesta tasosta. Maksua perittäisiin 1,75 prosenttia palkoista. Samoin ehdotetaan työnantajan kansaneläkemaksu pysyttäväksi entisen suuruisena eli työnantajan pääomavaltaisuudesta riippuen joko 4,625, 5,125 tai 5,625 prosenttina palkoista. Työnantajan lapsilisämaksua ehdotetaan edellä mainitun periaatepäätöksen mukaisesti perittäväksi 1. 1.—28. 2. 1981 väliseltä ajalta 0,25 prosenttia palkasta. Loppuvuodesta 1981 maksua ei perittäisi lainkaan.

Ehdotetuilla maksuilla kansaneläkelaitoksen tulot työnantajien maksujen osalta kasvaisivat vuonna 1981 kuluvaan vuoteen verrattuna toteutuvan palkkasumman kasvun mukaisesti. Valtion tulot sen sijaan supistuisivat vuoden 1980 tasosta noin 100 milj. markalla sen johdosta, että työnantajan lapsilisämaksu on voimassa vuonna 1981 ainoastaan kaksi kuukautta.

2. Vakuutetun sairausvakuutusmaksu ja kansaneläkevakuutusmaksu.

Sairausvakuutuslain 33 §:n 1 momentin (742/70) mukaan vakuutetun sairausvakuutusmaksu on 1,25 penniä veroäyriä. Kansaneläkelain 5 §:n 1 momentin (956/72) mukaan vakuutetun kansaneläkevakuutusmaksu on 2 penniä veroäyriä. Ennen taloudellista elvytystä vakuutetun sairausvakuutusmaksua perittiin 1,50 penniä ja kansaneläkevakuutusmaksua 2,25 penniä veroäyriä. Maksualennuksia on toteutettu sekä vuonna 1979 että 1980, jolloin viimeksi mainittuna vuotena vakuutetun sairausvakuutusmaksua perittiin 1 penni (857/80) ja kansaneläkemaksua 2 penniä (956/72) veroäyriä. Koska vakuutetun sairausvakuutus- ja kansaneläkevakuutusmaksulla on merkittävä vaikutus verotuksen tasoon ja kun taloudellinen kehitys sinänsä jo tukee sosiaaliturvamaksurahastojen tulonkehitystä, ei ole perusteita vakuutetun maksun palauttamiselle entiselle tasolle. Sen vuoksi ehdotetaan, että vakuutetun sairausvakuutusmaksuksi vahvistettaisiin 1 penni veroäyriä, jolloin maksualennus painottuisi edelleenkin sairausvakuutusmaksun puolelle. Kansaneläkevakuutusmaksua perittäisiin kansaneläkelain 5 §:n 1 momentin perusteella pysyvän tason mukaisesti 2 penniä veroäyriä.

Ehdotetuilla maksuilla kansaneläkelaitoksen tulot vakuutettujen maksujen osalta kasvaisivat vuonna 1981 kuluvaan vuoteen verrattuna toteutuvan veroäyrimäärän kasvun mukaisesti.

Vakuutetun sairausvakuutusmaksun määräästä aiheutuva muutos ehdotetaan tehtäväksi myös merimiesverotaulukoihin.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

vuodelta 1981 suoritettavasta työnantajan sosiaaliturvamaksusta ja vakuutetun sairausvakuutusmaksusta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §.

Poiketen siitä, mitä työnantajan sosiaaliturvamaksusta 4 päivänä heinäkuuta 1963 annettu

lain 1 §:n 1 momentissa, sellaisena kuin se on 11 päivänä elokuuta 1978 annetussa laissa (613/78), on säädetty työnantajan sairausva-

kuutusmaksusta ja mitä 8 päivänä kesäkuuta 1956 annetun kansaneläkelain 3 §:n 2 momentissa, sellaisena kuin se on 29 päivänä joulukuuta 1972 annetussa laissa (956/72), on säädetty työnantajan kansaneläkemaksusta, peritään työnantajan sairausvakuutusmaksua 1,75 prosenttia ja työnantajan kansaneläkemaksua kansaneläkelain 3 §:n 2 momentissa säädettyjen prosenttien 4,25, 4,75 ja 5,25 asemesta vastaavasti 4,625, 5,125 ja 5,625 prosenttia työntekijälle 1 päivänä tammikuuta 1981 tai sen jälkeen sanottuna vuonna suoritettua ennakko-perinnän alaisen palkan määrästä.

2 §.

Poiketen siitä, mitä työnantajan sosiaaliturvamaksusta 4 päivänä heinäkuuta 1963 annetun lain 1 §:n 1 momentissa, sellaisena kuin se on 11 päivänä elokuuta 1978 annetussa laissa (613/78), on säädetty työnantajan lapsilisä-maksusta, peritään maksua 0,25 prosenttia työntekijälle 1 päivästä tammikuuta 1981 saman vuoden helmikuun loppuun suoritettua ennakko-perinnän alaisen palkan määrästä ja maksu jätetään perimättä 1 päivästä maaliskuuta 1981 saman vuoden joulukuun loppuun.

3 §.

Poiketen siitä, mitä 4 päivänä heinäkuuta 1963 annetun sairausvakuutuslain 33 §:n 1 momentissa, sellaisena kuin se on 4 päivänä

joulukuuta 1970 annetussa laissa (742/70), on säädetty vakuutetun sairausvakuutusmaksusta, on sanottu maksu 1 penni vakuutetulle vuodelta 1981 toimitettavassa kunnallisverotuksessa määrättyä veroäyryltä.

4 §.

Poiketen siitä, mitä 16 päivänä toukokuuta 1958 annetun merimiesverolain 6 §:n 3 momentissa ja 13 §:n 1 momentissa, sellaisina kuin ne ovat 30 päivänä marraskuuta 1973 annetussa laissa (866/73), on säädetty vakuutetun sairausvakuutusmaksusta, on tämä maksu otettava huomioon vuonna 1981 sovellettavissa merimiesverotaulukoissa laskettuna 1 pennin mukaan veroäyryltä. Vastaavasti on kansaneläkelaitokselle suoritettava vuodelta 1981 1,6 prosenttia merimiestulosta kansaneläkevakuutusmaksuna ja 0,8 prosenttia merimiestulosta vakuutetun sairausvakuutusmaksuna. Jos merimiesvero on pienempi kuin 11,2 prosenttia merimiestulosta, jaetaan vero edellä mainitulta ajalta kunnan, kansaneläkelaitoksen ja seurakunnan kesken siten, että siitä suoritetaan kunnalle 20 osaa, kansaneläkelaitokselle 6 osaa ja seurakunnalle 2 osaa. Mikäli merimiesveroon ei sisälly kirkollisveroa ja merimiesvero tällöin on pienempi kuin 10,4 prosenttia merimiestulosta, jaetaan vero kunnan ja kansaneläkelaitoksen kesken siten, että siitä suoritetaan kunnalle 20 osaa ja kansaneläkelaitokselle 6 osaa.

Helsingissä 17 päivänä lokakuuta 1980.

Tasavallan Presidentti

URHO KEKKONEN

Ministeri Katri-Helena Eskelinen

